

II

(Akti, sprejeti v skladu s Pogodbo ES/Pogodbo Euratom, katerih objava ni obvezna)

ODLOČBE/SKLEPI

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 3. aprila 2008

o izrednih ukrepih glede nedovoljenega gensko spremenjenega organizma „Bt 63“ v riževih proizvodih

(notificirano pod dokumentarno številko C(2008) 1208)

(Besedilo velja za EGP)

(2008/289/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane⁽¹⁾, in zlasti člena 53(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Člena 4(2) in 16(2) Uredbe (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi⁽²⁾ določata, da se nobeno gensko spremenjeno živilo ali krma ne sme dati na trg Skupnosti, razen če to ni zajeto v odobritvi, izdani v skladu z navedeno uredbo. Člena 4(3) in 16(3) iste uredbe določata, da se za nobeno gensko spremenjeno živilo in krmo ne izda odobritev, razen če je bilo ustrezno in zadovoljivo dokazano, da ne učinkuje škodljivo na zdravje ljudi, zdravje živali ali okolje, da ne zavaja potrošnika ali uporabnika in da se ne razlikuje od živila ali krme, ki naj bi ju nadomestilo, v takem obsegu, da bi bila njegova običajna poraba glede hranilne vrednosti neugodna za ljudi ali živali.

⁽¹⁾ UL L 31, 1.2.2002, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 202/2008 (UL L 60, 5.3.2008, str. 17).

⁽²⁾ UL L 268, 18.10.2003, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1981/2006 (UL L 368, 23.12.2006, str. 99).

- (2) V Združenem kraljestvu, Franciji in Nemčiji so bili septembra 2006 odkriti riževi proizvodi s poreklom iz Kitajske, ki so bili onesnaženi z nedovoljenim gensko spremenjenim rižem „Bt 63“, o čemer je bil obveščen sistem hitrega obveščanja za živilo in krmo (RASFF).
- (3) Kitajski pristojni organi so bili nemudoma pozvani, da zagotovijo podrobne informacije glede genske sestave nedovoljenega gensko spremenjenega riža „Bt 63“. Zahtevane so bile tudi obrazložitve glede porekla prisotnosti gensko spremenjenega riža na kitajskem trgu in kako kitajski pristojni organi nameravajo zagotoviti, da so izvoženi proizvodi v skladu z zahtevami Skupnosti. V odgovor so kitajski organi izvedli preglede primerov, o katerih je bil obveščen RASFF, in začasno ustavili izvoz zadevnih podjetij. Odločili so se tudi, da opravijo testiranje izvoženega riža in riževih proizvodov ter zahtevali od izvoznih podjetij, da okrepijo nadzor nabave surovin. Poleg tega je bila Komisija obveščena o celotnem položaju gensko spremenjenega riža na kitajskem trgu in o genski sestavi Bt, kar je potrdilo, da gensko spremenjeni riž „Bt 63“ ni dovoljen na kitajskem trgu.
- (4) Države članice so bile o tem nemudoma obveščene na sestankih Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali 11. septembra in 23. oktobra 2006. Države članice in nosilci dejavnosti so bili tudi pisno opozorjeni na svoje obveznosti glede zagotovitve, da se noben nedovoljen gensko spremenjen organizem ne da na trg EU.

- (5) Po več ugotovitvah prisotnosti nedovoljenega gensko spremenjenega riža „Bt 63“, o katerih je bil v obdobju med septembrom in oktobrom 2006 obveščen RASFF, se je tok hitrega opozarjanja nehal, kar je potrdilo domnevo o učinkovitosti ukrepov, ki so jih sprejeli kitajski organi.
- (6) Februarja 2007 je prek RASFF prišlo obvestilo o novi ugotovitvi prisotnosti nedovoljenega gensko spremenjenega riža „Bt 63“. To novo opozorilo se je nanašalo na pošiljko riževega proteinskega koncentrata za uporabo za krmo, ki je prek Nizozemske prišla v Grčijo. Zadevna pošiljka je zapustila Kitajsko 20. decembra 2006, torej po izvedbi nadzornih ukrepov kitajskih organov. Potem ko je Komisija kitajske organe obvestila o novem opozorilu in od njih zahtevala dodatna jamstva, so se ti odločili, da bodo okrepili vzorčenje in testiranje riževih proizvodov, ter zahtevali, da riževe proizvode spremlja uradno potrdilo kitajskega organa za nadzor in karanteno. Stalni odbor za prehranjevalno verigo ljudi in zdravje živali je bil o tem obveščen 2. marca 2007.
- (7) Kljub ukrepom, ki so jih napovedali kitajski organi, je bilo nato sporočenih še nekaj obvestil o prisotnosti nedovoljenega gensko spremenjenega riža „Bt 63“.
- (8) Kljub večkratnim zahtevam Komisije kitajski organi niso bili sposobni Skupnemu raziskovalnemu središču (SRS) Komisije zagotoviti kontrolnih vzorcev in protokola metode odkrivanja, ki bi bila kakovostno in količinsko ustrežna, da bi lahko SRS potrdil metodo odkrivanja, ki so jo uporabili kitajski nadzorni organi.
- (9) Ker kitajski organi niso sposobni zagotoviti zadovoljivih jamstev, da v riževih proizvodih s poreklom iz Kitajske ni nedovoljenega gensko spremenjenega riža „Bt 63“, in brez poseganja v obveznosti nadzora držav članic, je treba sprejeti ukrepe za zagotovitev celovitega in skupnega pristopa, ki omogoča hitro in učinkovito ukrepanje in preprečuje razlike v obravnavanju položaja med državami članicami.
- (10) Člen 53 Uredbe (ES) št. 178/2002 predvideva možnost sprejetja ustreznih izrednih ukrepov Skupnosti glede hrane in krme, uvoženih iz tretjih držav, da bi se zavarovalo zdravje ljudi in živali ter okolje, kadar tveganja ni mogoče zadovoljivo obvladati z ukrepi, ki so jih sprejele zadevne države članice.
- (11) Ker uporaba gensko spremenjenega riža „Bt 63“ v zakonodaji Skupnosti ni dovoljena in zaradi domnevnega tveganja v zvezi s proizvodi, ki niso odobreni v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003, ki upošteva previdnostno načelo iz člena 7 Uredbe (ES) št. 178/2002, je treba sprejeti izredne ukrepe za preprečitev, da bi se onesnaženi proizvodi dajali na trg Skupnosti.
- (12) V skladu s splošnimi zahtevami iz Uredbe (ES) št. 178/2002 so nosilci živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme po zakonu prvi odgovorni za zagotavljanje, da živila in krma v podjetjih pod njihovim nadzorom izpolnjujejo zahteve živilske zakonodaje, in za preverjanje, da so take zahteve izpolnjene. Zato so nosilci dejavnosti, odgovorni za prvo dajanje živil in krme na trg, tisti, ki so dolžni dokazati, da živila in krma ne vsebujejo onesnaženih proizvodov. Zato morajo ukrepi, določeni v tej odločbi zahtevati, da se pošiljke specifičnih proizvodov s poreklom iz Kitajske lahko dajo na trg samo ob predložitvi poročila o analizi, ki dokazuje, da proizvodi niso onesnaženi z gensko spremenjenim rižem „Bt 63“. Poročilo o analizi mora izdati uraden laboratorij ali laboratorij, ki je pooblaščen v skladu z mednarodno priznanimi standardi. Kadar je poročilo o analizi izdal pooblaščen laboratorij, je primerno predvideti, da to poročilo potrdi ustrezen pristojen organ.
- (13) Zaradi pomanjkanja potrjenih metod odkrivanja ter kontrolnih vzorcev, ustrezne kakovosti in količine, ter za olajšanje nadzora mora biti poročilo o analizi izdano z uporabo metode za posebne sestave, ki jo je razvil D. Mäde in sod. (2006) ⁽¹⁾. Po mnenju referenčnega laboratorija Skupnosti za gensko spremenjena živila in krmo (CRL-GMFF) v okviru Skupnega raziskovalnega središča (SRS) je ta metoda trenutno najbolj ustrežna.
- (14) Za dejavnosti vzorčenja in odkrivanja, zahtevane za preprečevanje, da bi proizvodi, onesnaženi z nedovoljenim gensko spremenjenim rižem „Bt 63“, bili dani na trg, se upošteva Priporočila Komisije 2004/787/ES z dne 4. oktobra 2004 o tehničnih navodilih za vzorčenje in odkrivanje gensko spremenjenih organizmov in materialov, proizvedenih iz gensko spremenjenih organizmov, v obliki proizvodov ali vsebovanih v proizvodih v okviru Uredbe (ES) št. 1830/2003 ⁽²⁾.

⁽¹⁾ *European Food Research and Technology*, 224:271-278 (2006).

⁽²⁾ UL L 348, 24.11.2004, str. 18.

- (15) Ukrepi iz te odločbe morajo biti sorazmerni s trgovino in je ne smejo omejevati še bolj kot je potrebno, ter morajo zato zajeti samo proizvode s poreklom ali dobavljene iz Kitajske v Skupnost, ki se štejejo za verjetno onesnažene z nedovoljenim gensko spremenjenim rižem „Bt 63“. Zaradi cele vrste različnih proizvodov, ki bi lahko bili onesnaženi z nedovoljenim gensko spremenjenim rižem „Bt 63“, se zdi primerno sestaviti obsežen seznam proizvodov, ki lahko vsebujejo riž, so iz njega sestavljeni ali proizvedeni. Nekateri od opredeljenih proizvodov lahko vsebujejo riž, so iz njega sestavljeni ali proizvedeni, ali pa ne. Zato se zdi primerno nosilec dejavnosti dovoliti, da izdajo preprosto izjavo, kadar proizvod ne vsebuje, sestoji ali ni izdelan iz riža, da se tako izognejo obvezni analizi in potrjevanju.
- (16) Položaj glede možnega onesnaženja riževih proizvodov z nedovoljenim gensko spremenjenim rižem „Bt 63“ je treba ponovno pregledati v šestih mesecih, da se oceni, ali so ukrepi iz te odločbe še vedno potrebni.
- (17) Primerno je predvideti razumno časovno obdobje med začetkom veljavnosti in datumom začetka uporabe te odločbe, da se državam članicam omogoči, da sprejmejo praktične rešitve za njeno izvajanje.
- (18) Ukrepi, predvideni s to odločbo, so v skladu z mnenjem Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Področje uporabe

Ta odločba se uporablja za živila in krmo, navedene v prilogi, ki so s poreklom ali dobavljeni iz Kitajske.

Člen 2

Pogoji za prvo dajanje na trg

1. Države članice dovolijo prvo dajanje na trg proizvodov iz člena 1 samo, kadar pošiljko spremlja izvirnik poročila o analizi na podlagi metode za posebne sestave, ki jo je razvil D. Mäde in sod., za odkrivanje gensko spremenjenega riža „Bt 63“, ki ga je izdal uraden ali pooblaščen laboratorij, in dokazuje, da proizvod ne vsebuje, sestoji ali ni izdelan iz gensko spremenjenega riža

„Bt 63“. Če je poročilo o analizi izdal kitajski pooblaščen laboratorij, ga mora potrditi ustrezen pristojen organ ⁽¹⁾.

2. Če je pošiljka proizvodov iz člena 1 deljena, vsak del deljene pošiljke spremlja en izvod poročila o analizi. Če ni poročila o analizi iz odstavka 1, nosilec dejavnosti s sedežem v Skupnosti, ki je pristojen za prvo dajanje proizvoda na trg, opravi testiranje proizvodov iz člena 1, da dokaže, da ne vsebuje gensko spremenjenega riža „Bt 63“. Dokler poročilo o analizi ni na voljo, se proizvod ne da na trg Skupnosti.

3. Kadar proizvod iz Priloge ne vsebuje riža, ni iz njega sestavljen ali proizveden, izvirnik poročila o analizi lahko nadomesti izjava ⁽²⁾ nosilca dejavnosti, pristojnega za pošiljko, z navedbo, da živilo ne vsebuje riža, ni iz njega sestavljeno ali proizvedeno.

Člen 3

Nadzorni ukrepi

Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, vključno z naključnim vzorčenjem in analizo, ki ju opravijo z uporabo metode iz člena 2, proizvodov iz člena 1, ki so predloženi za uvoz ali so že na trgu, da se zagotovi izpolnjevanje zahtev te odločbe. Komisijo obvestijo o pozitivnih (neželenih) rezultatih prek sistema hitrega obveščanja za živila in krmo. O negativnih (ugodnih) rezultatih poročajo Komisiji vsake tri mesece.

Člen 4

Onesnažene pošiljke

Države članice sprejmejo ukrepe, potrebne za zagotovitev, da se proizvodi iz člena 1, za katere se ugotovi, da vsebujejo, sestojijo ali so izdelani iz gensko spremenjenega riža „Bt 63“, ne dajo na trg.

Člen 5

Povračilo stroškov

Države članice zagotovijo, da stroške, nastale zaradi izvajanja členov 2 in 4, krijejo nosilci dejavnosti, pristojni za prvo dajanje proizvodov na trg.

⁽¹⁾ Poročilo o analizi je napisano v jeziku, ki ga razume uradnik, pristojen za izdajo potrdila, tako da se zagotovi, da uradnik v celoti razume pomen vsebine vsakega poročila o analizi, ki ga podpiše, ter v jeziku, ki ga razume nadzorni uradnik države uvoznice.

⁽²⁾ Izjava je napisana v jeziku, ki ga razume nosilec dejavnosti, tako da se zagotovi, da nosilec dejavnosti v celoti razume pomen vsebine izjave, ki jo podpiše, ter v jeziku, ki ga razume nadzorni uradnik države uvoznice.

*Člen 6***Ponovna ocena ukrepov**

Položaj se ponovno oceni najpozneje do 15. oktobra 2008.

*Člen 7***Uporaba**

Ta odločba se uporablja od 15. aprila 2008.

*Člen 8***Naslovniki**

Ta odločba je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 3. aprila 2008

Za Komisijo
Androulla VASSILIOU
Članica Komisije

PRILOGA

Izdelek	Oznaka KN
Neoluščen riž (riž v luski ali surov)	1006 10
Oluščen nebrušen (rjavi) riž	1006 20
Riž, manj brušen ali dobro brušen, poliran ali glaziran ali ne	1006 30
Lomljeni riž	1006 40 00
Riževa moka	1102 90 50
Rižev drobljenec in zdrob	1103 19 50
Riževi peleti	1103 20 50
Riževi kosmiči	1104 19 91
Žitna zrna, valjana ali v obliki kosmičev (razen ovsenih, pšeničnih, rženih, koruznih in ječmenovih ter riževih kosmičev)	1104 19 99
Rižev škrob	1108 19 10
Proizvodi za otroško prehrano, v pakiranjih za prodajo na drobno	1901 10 00
Nekuhane testenine, nepolnjene ali drugače pripravljene, ki vsebujejo jajca	1902 11 00
Nekuhane testenine, nepolnjene ali drugače pripravljene, ki ne vsebujejo jajc	1902 19
Polnjene testenine, kuhane ali nekuhane ali drugače pripravljene	1902 20
Druge testenine (razen nekuhanih testenin, nepolnjenih ali drugače pripravljenih in razen polnjenih testenin, kuhanih ali nekuhanih ali drugače pripravljenih)	1902 30
Pripravljena živila, dobljena z nabrekanjem ali praženjem žit ali žitnih izdelkov	1904 10 30
Pripravki tipa müsli na osnovi nepraženih žitnih kosmičev	1904 20 10
Pripravljena živila, dobljena iz nepraženih žitnih kosmičev ali iz mešanic nepraženih žitnih kosmičev in praženih žitnih kosmičev ali nabreklih žit, pridobljena iz riža (razen pripravkov tipa müsli na osnovi nepraženih žitnih kosmičev)	1904 20 95
Riž, predkuhan ali drugače pripravljen, ki ni naveden ali zajet na drugem mestu (razen moke, drobljencev in zdroba, pripravkov, dobljenih z nabrekanjem ali praženjem, ali dobljenih iz nepraženih žitnih kosmičev ali iz mešanic nepraženih žitnih kosmičev in praženih žitnih kosmičev ali nabreklih žit)	1904 90 10
Rižev papir	ex 1905 90 20
Otrobi in drugi ostanki pri presejevanju, mletju ali drugi obdelavi riža, nepeletizirani ali peletizirani, z vsebnostjo škroba do vključno 35 mas. %	2302 40 02

Izdelek	Oznaka KN
Otrobi in drugi ostanki pri presejevanju, mletju ali drugi obdelavi riža, nepeletizirani ali peletizirani, razen z vsebnostjo škroba do vključno 35 mas. %	2302 40 08
Peptoni in njihovi derivati; druge proteinske snovi in njihovi derivati, ki niso navedeni ali zajeti na drugem mestu; prah iz kože ali usnja, kromovo strojenih ali ne	3504 00 00